

KONSTANTIN TÜRNPÜ

Helilooja ja muusikategelane Konstantin Törnpu (Törnbaum) sündis 14. augustil 1865. a. Harjumaal Klooga mõisas mõldri pojana. Õppis Tallinna ja Rakvere kreiskoolides. Juba varakult hakkas tegelema koorijuhtimisega. 1886.—1891. a. õppis Peterburi konservatooriumi orel- ja kompositsiooni-klassis. Lõpetas koos Johannes Kappeli ja Miina Härmaga. Oli pikka aega Tallinna Eesti Meestelaulu Seltsi koorijuht, kuulus Eesti Lauljate Liidu asutajate hulka.

Üldtuntuks on saanud K. Törnpu koorilaulud «Meil aiaäärne tänaval», «Püüuse hommikul», «Mul lapsepõlves rääkis», «Kevade tunne» ja paljud teised.

Allpool avaldame keeleteadlase K. Leetbergi mälestusi K. Törnpu Rakvere kreiskooli päevist.

Kui 1884. a. jaanuaris õppijad jälle kooli tulid, oli teiste hulgas ka üks unustunud. Ta oli aastatelt umbes kakskümne ümber noormees, linna moodi rüüdes, kõne, iseteadliku olemisega. Ja kui inspektor temaga rääkima läks ja teda käitpidi teretas, siis oskas tema seda julge kummardusega vastu võtta.

Konstantin Törnbaum tuli Tallinna kreiskoolist. Pärast selgus, et ta räägib hea meelega ka eesti keelt. Kes temaga tige-malt tuttavaks said, neile sel-atas, et ta oli Tallinnas «Lootuse» laulukoori juhataja, aga selle koorijuhatamisega oli nii palju tegemist olnud, et jäi koolis

«rippuma» ja sellepärast tuligi sealt ära Rakveresse, kus võiks rahulikult õppida ja kooli lõpetada. Edasi kavatses ta minna Peterburi konservatooriumi orelikunstnikuks õppima.

See uus õppija Törnbaum (pärastine Törnpu) tõusis koolis kohe suurde lugupidamisse. Opetajate suhtumine temasse oli teistsugune kui teistesse. Laulu-õpetuse inspektor andis oma tunnid tervelt Törnpu kätte. Ja Törnpu jaksas laulu hästi käi-ma panna. Oli küll väga nõud-lik, aga oskas niisugust tooni pidada, et tema nõudmisi täi-deti.

Törnpu tõi kooli rahvuslikku vaimu. Seal oli ju poisse, kes

ülepea eesti keele sõnu suhu ei võtnud... Aga oli ka neid, kes jonnakalt keelatud eesti keelt rääkisid. Eesti juturaamatuid loeti õige rohkesfi. Ükskord asu-tati kogumi lugejate ring, kuigi mitte kauaks. Ühel õppijal käi-sid ajalehed...

Kevadel tulid Törnpule vöö-rad. «Lootuse» lauljad Tallin-mast tulid teda vaatama ja andsid sel puhul ühiklasi ka kontserdi Rakveres «Tammiku» trahteris. Niisugune eesti kont-serdi linna härrasmeeste poolt oli sel ajal tähtis asi. Törnpu oma õpilastest sõpradega oli muidugi lauljatel abis toimeta-mas ja need tänavasid pärast Rakvere kreiskooli õppijaid lah-ke kaasabi eest kontserdi kor-raldamisel.

Törnpu õppis Rakveres ainult ühe aasta, aga kooli ajal loo-dud sidemed Rakverega kestsid kauem. Kui ta pärast konservatooriumis õppimas oli, andis ta oma esimesed orelikontserdid Rakveres. Rakveresse sattudes jäi Törnpu siia ikka peatuma, et kooliüendadega kauem ühes olla.